

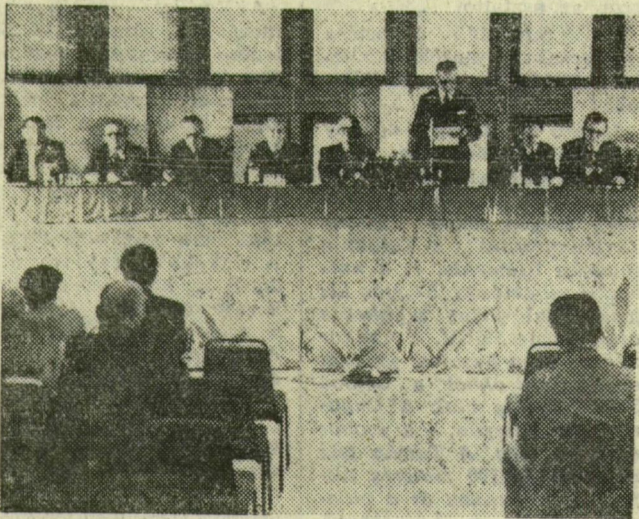
Városépítési tanácskozás

(Folytatás az 1. oldalról.)

lett igen fontos, hogy érvényesüljön az az elv: még jobban védjük városépítészeti értékeinket. A jövőben még inkább figyelembe kell venni, hogy a mai, fennálló urbanizációs problémák mellett a tudományos, technikai fejlődésnek milyen várható hatásai lesznek. Ezért szükséges a településfejlődést érintő társadalmi, gazdasági folyamatok kutatása; nemzetközi tapasztalatok megismerése és alkalmazása; a lakosság számára a városépítési kérdések eldöntésébe való fokozott bevonása; a városépítés irányítását végző apparátus felkészültségének és felelősségének növelése.

A tanácskozáson felszólalt Jantner Antal építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes is. Beszélt azokról az intézkedésekről, amelyek a jobb településfejlesztést célozzák. Foglalkozott az engedély nélküli építkezésekkel, amelyeknek helyzetét most mérte fel a minisztérium. Sajnos az engedély nélküli építkezések száma nem csökkent, minnek okai például az állampolgárok fegyelmelzetsége, a hatósági munka nem megfelelő színvonala, illetve, hogy a szakhatóságok nem kapnak elég támogatást — hogy csak a legfontosabbakat említsük.

A miniszterhelyettes foglalkozott egy nagyon izgalmas kérdéssel, nevezetesen azzal, hogy még mindig aránytalanul nagy a szellemi kapacitás a tervezőknel és ehhez képest a kivitelező, beruházó vállalatoknál, a tanácsoknál viszont a szakember-ellátottság nem a legmegfelelőbb. Felvetette, hogy a jobb érdekeltviszonyok kialakí-

A városépítési tanácskozás résztvevőit Kelemen Lajos köszönti

tásával lehetne rendezni ezt a kérdést.

Nem előnyös, hogy a fővárosban készítsék az ország minden tájára a területi rendezési terveket. A helyi tervezőműhelyeknek nagyobb felelősséget, lehetőséget kell e téren biztosítani. Természetesen a regionális tervek készítésénél szükséges, hogy a lakosság véleményére is építsenek, mert ez az alapja a nyílt várospolitikának. Szólt a közvélemény által is annyit hangoztatott panelelítés, az új lakótelepek szűrkéséről. Felhívta a figyelmet arra, a soron következő házigyári rekonstrukciókkal lehetőség nyílik a kivitelező vállalatoknak, hogy a jövőben elkerüljék a sematizmust az építkezésben, s a „stúdióságot” az új lakótelepekben. Nem lehet a száz évre tervezett épületeket úgy megépíteni, hogy azok lehangolják, „szürkék” legyenek.

Délután a tanácskozás a szakemberek felszólalásával folytatódott, majd Bondor József, a MUT elnöke kitüntetését adta át. Ez alkalommal vette át a Hild János-éremet Perényi Imre egyetemi tanár, a műszaki tudományok doktora és Kiss-Marty-Lechner Gyula építész-mérnök is. Az előbbinek több évtizedes kiemelkedő közéleti, oktatási és várospolitikai, az utóbbinak ugyancsak több évtizedes kiemelkedő városrendezői tevékenységért ítélték oda. A Munka Erdemrend arany fokozatát kapta dr. Preisich Gábor. Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült Dóczy Imre újságíró, Gulya Lajos étteremigazgató, Heckenast János főépítész, Vásárhelyi Sándorné főelőadó, Viktora Antal szaktitkár, Inzelt Ottó osztályvezető.

Az országos városépítési tanácskozás ma, pénteken folytatódik.

Gépipari kiállítás és konferencia

Mintegy 250 hazai és külföldi szabadalmat, újítást, licenct, know-how-ot mutat be a kohó- és gépipari technika házában hétfőn megnyíló Patentinform '79 kiállítás — jelentette be csütörtöki sajtótájékoztatóján Molnár András, a KGM főosztályvezető-helyettese. A nemzetközi bemutatón Csehszlovákia, Magyarország, az NDK és a Szovjetunió csaknem 50 kohászati, gépipari és könnyűipari vállalata, kutatóintézete vonultatja fel korszerű műszaki-szellemi termékeit. A kiállítás kapcsolódik az ugyancsak hétfőn kezdődő háromnapos nemzetközi tanácskozáshoz, amelyen az érintett országok szakemberei 117 előadás alapján vitatják meg a műszaki és szellemi termékek forgalmazásának, hasznosításának ipar- és licenctörvényi tapasztalatait. Ugyancsak három napon át tartanak kerakasztal-megbeszéléseket, ezeken 16 beszámoló alapján egy-egy jelentős találmány hasznáról, újabb kutatási eredményekről és alkalmazásuk lehetőségéről tárgyalnak a gyártmány- és gyártásfejlesztő szakemberek. A Patentinform program célja, hogy elősegítse a hazai és külföldi műszaki-szellemi termékek szélesebb körű hasznosítását.

A kohó- és gépipari beruházási és műszaki fejlesztési anyagi erőforrásainak 6,2 százalékat fordították 1975-ben licenct, know-how-ok vásárlására és hasznosítására, s azóta ez az arány 9,7 százalékra emelkedett. A múlt évben gépipari termékeink 15 százaléka készült licenct, know-how-ok alapján, s ezen belül a műszeriparban 11, a közlekedési eszközök gyártásában 17, a villamosipar gépei és berendezései termelésében 26 százalék volt ez az arány.

A számítások szerint az lenne a kedvező, ha átlagosan a termelés egyharmada kötődne az értékes műszaki-szellemi termékek hasznosításához, hiszen így módon nagyobb ütemben korszerűsíthetnénk a termékszerkezetet, növelhetnénk a gazdaságos exportot. A könnyűiparban hat év alatt csaknem tízszeresére növekedett a licenct, know-how-ok alapján gyártott termékek értéke, s ugyanakkor jelentősen nőtt kelendőségük is, hiszen ezeknek a cikkeknek a többségét minden piacon szívesen vásárolták.

A Patentinform tanácskozásokon különösen nagy figyelmet fordítanak arra, hogy erősítsék a magyar vállalatok licenctkapcsolatait a szocialista partnerekkel. (MTI)

Közös kutatómunka a gazdaságokban

Ma már alig van olyan gazdaság, amely valamilyen formában ne folytatna kutatómunkát. Százhuszonegy állami gazdaság és mezőgazdasági kombinát közül száz foglalkozik különböző színvonalon kutatással, üzemi kísérlettel vagy vizsgálatokkal.

Az állami gazdaságoknak a hivatásos kutatóhelyekkel 28 fejlesztési együttműködésre szóló megállapodása van. Emellett 77 hosszú távú szerződésen alapuló együttműködés segíti a szakmai-műszaki fejlesztést. Csaknem száz esetben egyedi megállapodás alapján meghatározott témátka szerint az állami nagyüzemek szakemberei végzik olyan ellenőrző próbákat, amelyek egyebek között az állatfajták összehasonlítását teszik lehetővé. Az Állattenyésztési Kutató

Intézet hét állami gazdasággal működik együtt: pontosan meghatározták, hogy melyik gazdaság milyen részletrésszel foglalkozik, megállapodtak abban is, hogy milyen módszerekkel értékelik a teljesítményeket. Az így módon kapott eredményt széleskörűen felhasználhatják.

Gyakran előfordul az is, hogy a gazdaságok kezdeményezőként lépnek föl, és ők ösztönzik a kutatókat egy-egy terület részletes tudományos feltérképezésére. Több növénytermesztési kutatóintézet alakított ki közös anyagi érdekltséggel jól működő, nagy hasznú közös közös tevékenységet állami gazdaságokkal. Mindinkább terjed a kutatásfejlesztési társasági forma. (MTI)

Dolgozni csak szépen...

Példaként egy Trabant és egy garázsajtó kíváncsok. A garázsajtó lakásom ablaka alatt nyílik magát a garázst pedig egy Trabant bírta, pontosabban, annak gazdája bérlő az LKV-tól. Örülök, ha a nagyobb hitelesség kedvéért mindehhez azt is hozzátehetném, hogy milyen színű az inkrimínált jármű, ám a kocsi még sohasem láttam, csak hallottam. Pontosabban, hallom minden este tíz óra tájban, amint megáll a garázs előtt, nyílik az ajtó, a kocsi bepöfög, aztán leáll a motor. Ám csak beállni hallom a garázsba, elmenni sosem, bármennyire is legyen otthon, legyek bár szabadságon, akkor sem. Eből csak egy következtetés: a kocsinak reggel hét előtt kell távoznia. S ez így megy, amióta csak ott lakom.

Az ember fejében óhatatlanul szöveget üt az ilyesmi. Mindenesetre magyarázatot csak egyet találhat minderre, az eset rendszerességére: a Trabant gazdája kora reggeltől késő estig, szinte éjszakáig dolgozik. Hogy hol és mit, azt nem tudhatom, de azt tudom, hogy mindebből nem luxusautóra és villára, hanem sejtetően egy bérlakásra, s bizonyosan egy Trabant-ra és egy bérelt garázsra tellett neki. Sokszor töröm a fejem; miért csinálja? Más magyarázatot semmiképpen nem találtam, csak egyet: minden bizonnyal szereti munkáját és munkahelyét.

Sokat beszélünk mostanában a munkafegyelméről, munkaintenzitás gyöngeségéről, hibáiról úgy általában. Ám ha konkrét személyt kerül szóba, akkor a becsületesség, szorgalmas munkáját és munkahelyét, kollégáit szerető, szocialista brigádtag, társadalmi munkás és újtó az ember, aki amúgy általában pedig fegyelmelzetlen, pontatlan, s munkaintenzitása mélyen a megkívánt alatt marad. Vajon, mi lehet az oka ennek a nyakatekert helyzetnek? Talán az is, hogy a lógósokról, a hanyagul dolgozó, a munkát, ahol lehet, kerülő emberekről konkrétan nem szívesen szólnak. Nyilván ez is, s talán még inkább az, hogy a lógósok összehasonlíthatatlanul kevesebben vannak, mint a tisztességes, sokat, sokszor erejükön fölül vállaló és dolgozó emberek.

Az újságíró a valóságból merített ötleteiből él, úgy, hogy azokat ismét szembesíti a valóság más dimenzióival, helyzeteivel. S a szembesítés első lépése többnyire éppen egy telefon, amellyel az ember találkozik szeretne megbeszélni az adott terület egy-egy jó ismerőjével, felelős vezetőjével. Valaha, úgy öt-nyolc évvel ezelőtt, ha éppen bent volt az illető, egy-két napon belüli időpontban állapodtunk meg többnyire. Manapság pedig egyre többször kapja az ember a választ: ez a hét már nem jó, nézzük a következőt. Á, ott is tele a naptáram. Talán a rákövetkező héten. Tudja mit, hívjon akkor, majd meglátjuk.

Majd meglátjuk! — Ilyenkor szinte bizonyos lehet benne az ember, addigra az a hét is megtelek, s jó, ha egy hónapon belül találkozhatunk.

Úgy látszik, dolgoznak, nagyon is sokat dolgoznak mifelénk az emberek. Ezt tanúsítja a ház is, amelyben lakom, s amely kora reggel kiürül, s csak este telik meg újra, fokozatosan. De ha itt a többség sokat dolgozik, ha mindennap valóban fáradtan tér haza, ha ismerősöm, akinek egy könyvet kínálok kölcsön, amiről tudom, nagyon is érdekelné, lemondóan legyint: — Hagyd, most nem érek rá, talán két-három hét múlva... — nos, akkor hogyan lehet ennyi bajunk minőség, munkaintenzitással? Talán a feltételekkel, a munkamódszerekkel van a baj? Lehet. Hiszen alig néhány napja, amikor egy nagyvállalatunk főosztályvezetője fáradtan és lemondóan legyintett: — Másfél napom sem jutott a héten a saját, vállalati dolgaimra. A többin utaztam, tárgyaltam, s Pestről, telefonon néztem utána, hogy mennek otthon az ügyek. Tárgyaltam? A tróznél a főnökünk, aki vagy harminc éve van a szakmában, a hatodik óra után már főlőshajtott: mikor beszélhetünk már végre az értékesítésről, a termelési feltételekről, arról, ami a dolgunk? Hisz addig csak a relatív bértömeg-szabályozás és más hasonló örömeiről esett szó...

A feltételek... Igen, a hatékonyság nem mindig a munkaintenzitás kérdése. Sőt, olykor a nagy intenzitás éppen ellené hat a hatékonyságnak. S milyen gyakran elfeledkezünk arról Igaz, sokszor olyan feltételek között kell dolgozni sokaknak, amikor már csak az abszurditásig fokozott intenzitás elegendő ahhoz, hogy rúgkapálva, úgy-ahogy a víz fölött maradjon az ember. S mi rúgkapálunk, egyre gyorsabban rúgkapálunk, ahogyan egyre nagyobb sebességekre kényszerít bennünket az élet, s igazán megtanulni üzni, arra vagy időnk nem volt, vagy eszünkbe sem jutott.

Pedig hát esetünkben nem annyira a kapálózás abszurdumig gyorsítása, inkább az üzni tudás lenne a segítség.

A szervezésben, a működő gazdasági, döntési mechanizmusok egyszerűsítésében kellene mindekelőtt előrelépni, mivel manapság szinte csak ebben léphetünk. Az intenzitás tovább már aligha fokozható, s a nagyarányú technológiai fejlesztésekre sem igen futja. Pedig hányan és hányan dolgoznak még ebben az országban lötyögő, sok évtizedes gépeken, ahol századmillióeres pontosságú és nagy teljesítményt kellene produkálniuk. Ezt tovább feszíteni vagy a vezetőnek a saját ügyeire még megmaradt másfél napját tovább kurtítani már aligha lehet, vagy aligha lenne ésszerű. De értelmes döntési mechanizmusokkal, a gazdasági feltételrendszer (értésd: a világgazdasági feltételrendszer) jobb érvényesülésével sok vezető is megtakaríthatná legalább fele, voltaképpen sokszor elpazarolt „külső” idejét a vállalat számára, s a termékszerkezet ésszerű átalakításával a sok évtizedes, lötyögő gépeket is nyugdíjba lehetne tenni sok helyen.

Szavay István

A termelőszövetkezetek helyzetéről

Ülést tartott az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága

Mintegy másfél ezer mezőgazdasági szövetkezet, ötven mezőgazdasági és mintegy száz egyéb szövetkezeti alapítású közös vállalat 970 ezer tagjának s 118 ezer alkalmazottjának helyzetéről, valamint a termelőszövetkezetek érdekképviseletéről tanácskozott csütörtökön a Parlamentben az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága.

Szabó István, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának elnöke, a napirend előadója kiemelte: a gazdasági élet mai bonyolultabb és szigorúbb feltételeihez kiválóan alkalmazkodott a szövetkezetek élen járó csoportja, mintegy 400 közös gazdaság. Ugyancsak az előrelépést jelzi, hogy — jelentős állami támogatással — a kedvezőtlen adottságú szövetkezetek mintegy egyharmada az elmúlt években.

Ebben a témakör körül csúcsosodott ki a vita is, s több képviselő kérdése, észrevételei célozták a kedvezőtlen adottságú szövetkezetek helyzetének, jövőjének sarkalatos pontjait. A gyöngébbek nemcsak a kisebb hozamú termőföldek miatt küszködnek, hanem azért is, mert kevesebb a jó szakemberük, kisebb a fejlesztési alapjuk, nehezebben vásárolhatnak gépeket. Mindez a kilábalást nehezíti. A gyakran áldásos termelési rendszerekbe sem szívesen vonják be a kedvezőtlen adottságú gazdaságokat.

Az ülésen arról is szó esett, hogy a gyengébb adottságú tsz-ek vezetői s tagjai

most kissé nyugtalankodnak az új szabályozó rendszer várható hatása miatt. Ezzel kapcsolatban Bíró Ferenc, az Országos Terhivatal elnökhelyettese rámutatott: a nemzetközi kereskedelem, a világgazdaság hatásait a mezőgazdaságnak is éreznie kell. Az indulási alap jó, hiszen a szövetkezeti mozgalom nagymértékben hozzájárul mezőgazdaságunk európai mércével is számottevő eredményéhez. Azt viszont, hogy az átlagosan jók mögött állók miért gyengélkednek, minden esetben konkrétan kell megvizsgálni. Az 1980. január elsejével életbe lépő szabályozó rendszer mindenestre megkülönböztetett figyelmet szentel a kedvezőtlen adottságú tsz-ek megfelelő termelési feltételeinek megteremtésére.

A tsz-tagság életkörülményeivel, életszínvonalával összefüggésben a TOT elnökségének beszámolója aláhúzza: a termelőszövetkezeti tagok különösen nagyra értékelik a nyugdíjak és járadékok emelését, a mezőgazdaságban dolgozók nyugdíjkorhatárának leszállítását, a szociális és kulturális alap képzését. Egyre több helyütt szorgalmazzák üzemorvosok munkába állítását. A nagyüzemi művelést akadályozó elhagyott tanyák ügyének kérdésére megnyugtató felelet érkezett: egyebek között erre a célra 1980-tól évente 50 millió forint áll majd rendelkezésre. Több képviselő szorgalmazta a tsz-ek, valamint a mezőgazdaság és az ipar közötti szerződéses fegyelmel erősítését, s azt, hogy a feldolgozó vállalatok is vállaljanak kockázatot a termelésben, az értékesítésben.